

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **15.05.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 3 Ekim 1931 tarihinde kurulduğunda anonim şirket statüsünde yapılandırılmış ve sermayesinin bir kısmı özel kişi ve kuruluşlarca karşılanmıştır. Günümüzde TCMB'nin sermayesi 25.000 TL olup, bu sermaye A, B, C ve D tipi hisselerle ayrılmıştır. A tipi hisseler Hazine'ye, B ve C tipi hisseler kamu ve özel bankalara aittir; D tipi hisseler gerçek kişilere ve özel şirketlere aittir. Bu hisselerin, yaklaşık %19,12 oranında olduğu ve kamuoyuna açık olmayan kişilerce temsil edildiği anlaşılmaktadır.

Merkez Bankası'nın anonim şirket niteliğini sürdürüyor olması nedeniyle, hissedarlarına sınırlı da olsa kâr payı (temettü) dağıtımı yapıldığı ve D tipi hissedarların da bu dağıtıma dahil olduğu görülmektedir. Ancak kamuoyuna açık olmayan bu hissedarların kim olduğu, kâr paylarından ne kadar gelir elde ettikleri ve Banka'nın yönetim süreçlerine hangi oranda katıldıkları merak konusudur.

Bu bağlamda:

1. TCMB'nin güncel hisse yapısı nedir? A, B, C ve D tipi hisselerin her birinin oranları ve sahipleri açık biçimde paylaşılmakta mıdır?
2. D tipi hisse sahibi gerçek kişilerin veya şirketlerin kim olduğu neden kamuoyu ile paylaşılmamaktadır? Gizliliğin hukuki dayanağı nedir?
3. D tipi hissedarlar, yıllık TCMB Genel Kurulu'na katılmakta mıdır? Katılım oranları nedir? Herhangi bir yönetsel yetkiye sahipler mi?
4. 2015 yılından bu yana TCMB tarafından D tipi hissedarlara ödenen toplam temettü (kâr payı) ne kadardır? Yıllar itibarıyla dağıtım tutarları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
5. A, B, C tipi hissedarlara yapılan temettü ve diğer ödemeler ile D tipi hissedarlara yapılan ödemeler arasında ne gibi farklar bulunmaktadır?
6. TCMB'nin 25.000 TL'lik sermayesinin neredeyse tamamı sembolik düzeyde kalmışken, Banka'nın piyasa değerine oranla bu hisselerin gerçek değeri nedir? D tipi hissedarlar bu değer üzerinden herhangi bir yasal talepte bulunursa ne tür prosedürler işler?
7. D tipi hissedarların, hisselerinin kamulaştırılması ya da eşit kar payı alması taleplerine karşı Bakanlığınızın veya TCMB'nin bir planı ya da değerlendirmesi var mıdır?
8. Emsal ülkelerdeki merkez bankalarının hissedarlık yapısı nasıl düzenlenmiştir? Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın hissedar yapısı bu ülkelerle kıyaslandığında nasıl bir farklılık arz etmektedir?
9. 9. Son 10 yılda TCMB kârından Hazine'ye aktarılan tutar ne kadardır? Aynı dönemde D tipi hissedarlara dağıtılan toplam kâr payı miktarı nedir?